

FABELHUIS

Emma Norry

UITGEVERIJ FONTAINE

Welkom. Dit boek is voor jou.

Heather, Lloyd, Arlene en Nat wonen in mijn hart.

Ik hoop dat ze ook een plekje in dat van jou zullen vinden.

De cairn

JUNI 1954

‘Blijf van me af!’

Ik schoot naar voren, weg van juffie Gloria en haar akelige metalen kam, en holde langs Judy die met haar poppen aan het spelen was de huiskamer uit.

Met twee treden tegelijk liep ik de gammele houten trap op, drie verdiepingen tot bijna aan de zolder, die vroeger diende als dienstbodevertrek. Op mijn hurken, met mijn handen op mijn knieën, ademde ik diep in terwijl mijn hartslag vertraagde. Ook al was ik nu uit het zicht, juffie Gloria brulde beneden nog steeds mijn naam.

‘Heather!’

Ik wist dat ze niet echt boos was, maar ik was mooi niet van plan om haar in mijn buurt te laten komen met die kam. Ze zou toch moeten weten dat dat geen goed idee was.

‘Waar is Heather gebleven?’

Juffie Gloria was zeventien en werkte hier in Fabelhuis om toezicht te houden op mij en de andere kinderen. Ze vond het heerlijk om ons haar te kammen en aan onze overgooiers te prutsen, alsof we haar eigen levende poppen waren.

Toen ik een week eerder daar was aangekomen, had ze erop gehamerd dat je schoon, netjes en ‘respectabel’ moest zijn – dat

werd verwacht van ‘jongedames’, zei ze. Maar mijn haar hoeft heus niet elke dag gekamd te worden, dat is toch zonde van de tijd! Ik vond het genoeg om mijn pluizenbol in toom te houden met een dik elastiek. Dan kon ik me tijdens mijn wekelijkse bad gewoon onder water laten zakken en de zeepbellen mijn krullen laten wassen. Dan was dat gedoe met vlechten en knotjes en weet ik wat allemaal nog meer niet nodig. En sinds wanneer was het belangrijk om er ‘leuk’ uit te zien? Echt niet. Het was heus niet zo dat de mensen in de rij stonden om mij te adopteren. Ik zou niet weten waarom het hier anders zou zijn dan in de andere tehuizen waar ik had gezeten.

‘Heather! Liefje! Kom nou hier.’ Ook al was ik dat hele eind bij haar vandaan, haar stem galmde nog steeds door de gangen. Ik sloop weg en liep de oude diensttrap af die niemand leek te gebruiken, waarschijnlijk omdat hij was aangevreten door houtworm en onder de spinnenwebben zat.

Op weg naar de achterdeur werd ik achtervolgd door de spookachtige echo van: ‘Wees eens lief en kom terug! Waarom loop je toch altijd weg?’

Juffie Gloria was een en al glimlach – het was gewoon onnatuurlijk om zo opgewekt te zijn. Die hele week had ik haar niet één keer geërgerd gezien of een tik zien uitdelen, zelfs niet aan de jongere kinderen, en die konden chronisch jengelen. Maar niemand is helemaal perfect, hè? Ik denk dat ze het daarom zo fijn vond om ons haar te doen, dan kon ze haar boosheid afreageren door aan onze klitten en krullen te trekken. En met dertien kroeshoofden waren er hier genoeg klitten voorhanden.

Ze straalde ook altijd als ze klaar was, dan klonk ze heel tevreden. ‘Kijk, zie je wel. Dit is een stuk beter, hè?’ zei ze laatst toen ze me ronddraaide voor een spiegel terwijl mijn hoofdhuid gloeide alsof hij in brand stond. Toen ik mijn eigen spiegelbeeld zag, trok ik een gezicht. Spiegels herinnerden me er altijd aan

waarom ik naar Fabelhuis was gebracht. Zolang ik er niet in keek, maakte het niet uit wat voor kleur of wat voor haar ik had; dan kon ik gewoon mezelf zijn en vergeten dat ik een van de 'bruine baby's' was die niemand hier wilde hebben.

'Heather!'

Ik sloop de tweede trap af. Het gezang van Arlene zweefde door de gangen. Het was een verademing om met haar op een kamer te slapen, ook al hield ze nooit op met zingen. Ze was een jaar jonger dan ik, maar lang niet zo irritant als de andere tienjarigen hier: Ruth en Martha.

Ik hoorde Arlene nog steeds zingen toen ik de laatste trap af liep en door de achterdeur naar buiten glipte.

Van alle weeshuizen waar ik had gezeten leek Fabelhuis tot nu toe lang niet verkeerd. Ik had niks gezien dat maakte dat ik wilde weglopen – nog niet. We werden goed behandeld en we hadden volop te eten. Mevrouw Isolde, de directrice, had me verteld dat het haar levenswerk was om ervoor te zorgen dat wij allemaal uitgroeiden tot 'productieve leden van de samenleving'.

'We lijken hier misschien wat ongewoon, Heather,' had ze gezegd nadat de chique zilverkleurige auto me had afgezet, 'maar je zult binnenkort wel zien dat alles voortkomt uit het diepste verlangen om jullie te laten opbloeien!'

Dus hadden we elke morgen les: lezen, schrijven en rekenen, zoals op een gewone school. En aan het geploeter van sommige anderen te zien was dit de eerste keer dat ze iets leerden. Je had juffie Clara, die een opleiding volgde om schooljuf te worden, dus gaf ze ons les. 's Middags hadden we vrije tijd en mochten we spelen, zolang we maar op het terrein bleven. Ik greep elke gelegenheid aan om op onderzoek uit te gaan, maar de beste ontsnappingsroute – voor het geval ik die nodig zou hebben – had ik nog niet gevonden. Het terrein was perfect om verstoptertje te doen, maar daar had je vrienden voor nodig, en dat was

wel het laatste wat ik wilde. Ik had in drie andere weeshuizen gewoond, en vrienden maken was een vergissing: soms waren ze zonder waarschuwing ineens weg, of je moest zelf vertrekken. Het was beter om alleen te blijven, dat scheelde een hoop verdriet.

Het was prima in Fabelhuis, maar één ding viel niet te ontkennen: we werden er weggestopt, verzwegen. Het dichtstbijzijnde dorp was Selworthy, maar daar was ik nog niet geweest. Onze uitstapjes bleven blijkbaar beperkt tot de kerk op zondag, en ik was die week gelukkig op maandag aangekomen. Ik had de verzorgsters horen zeggen dat de mensen in Selworthy het liefst deden alsof wij niet bestonden. En dat allemaal omdat onze moeders het te goed hadden kunnen vinden met zwarte soldaten, en toen die teruggingen naar huis, de oceaan over... nou ja, toen waren wij, de 'bruine baby's', het probleem dat achterbleef. Dat was de reden dat we geen van allen ooit zouden vergeten dat we niet gewenst waren.

Ik telde tot tien en sloop toen weg langs de bakstenen muur die naast het huis helemaal doorliep tot aan de tuin. Ik snelde langs de moestuin en de kippenren, waar ik een vinger tegen mijn lippen drukte naar de kakelende kippen. Juffie Gloria was nergens te bekennen. En als ik goed uitkeek, zou ik juffie Clara ook kunnen ontlopen.

De gazons rondom het huis strekten zich uit zo ver je kon kijken, met aan alle kanten groen gras en grote bomen. Ruth en Martha waren aan het hinkelen op de klinkers terwijl Leon en Henry met veel lawaai tikkertje speelden. Ik liep door naar het vervallen stenen bouwsel dat de anderen 'de stallen' noemden. Ik had hier nergens paarden gezien. Misschien had Fabelhuis ze ooit gehad, maar die tijd lag duidelijk ver achter ons.

Ik liep om de stallen heen en keek uit over het grote gazon ervoor, omzoomd door reusachtige eiken. Vlak daarachter was

een dikke laag struiken en kreupelhout, en ik dacht dat daarachter misschien de zee lag, mijn eindbestemming van het avontuur van die dag.

Halverwege het gazon klonk links van me een hoog stemmetje.

‘Oeoeoe!’

Ik keek om me heen, maar ik zag niemand.

‘Hierboven. Help!’

Halverwege de boom wiebelden twee mollige, smoezelige knieën, en aan een voet bungelde een kale, afgetrapte laars. Ik keek door de dichtbegroeide takken omhoog.

‘Wat doe jij nou?’ mompelde ik.

Een treurig, met modder besmeurd jongensgezichtje keek omlaag. ‘Ik wilde m’n bal pakken, maar hij zit vast en...’ Zijn stem sloeg over en de tranen bereikten een hoogtepunt. ‘Nu kan ik niet meer naar beneden!’

Het was Davey, een ondeugend ventje met een grote bos haar, de jongste van Fabelhuis. Hij was pas zes en iedereen vond hem reuzeschattig. In de andere tehuizen waar ik had gezeten vond ik de jongere kinderen altijd leuk – die zeiden ronduit waar het op stond. Het leven zou een stuk makkelijker zijn als de grote mensen iets van de kleintjes zouden leren.

Ik maakte een afkeurend geluidje; hoe had hij zich zo in de nesten kunnen werken? ‘Leun over die grote tak en geef me je hand, dan help ik je.’

Hij schoof naar voren tot hij bijna plat op de tak lag die ik had aangewezen en probeerde zijn vingers uit te strekken naar mijn hand, maar hij kon er niet bij. Bij lange na niet.

Na wat gepuf en gesteun brulde hij: ‘Lloyd!’

‘Lloyd?’

Wat moest Davey nou met hém? Lloyd was waarschijnlijk in de huiskamer, om de leiding te helpen en te vertellen hoe-

veel hij overal van wist. Hij was echt een heilig boontje. Zo'n jongen die je zou verklikken als hij daarmee zijn eigen hachje kon redden. Maar ik had gemerkt dat hij soms vergat om de rol van het bescheiden, behulpzame weeskind te spelen: dan trokken zijn mondhoeken omlaag en werden die grote lichtbruine ogen vochtig; een donkere, verdrietige blik vol onuitgesproken pijn. Hij was maar een jaar ouder dan ik, maar soms leek hij wel een bedroefde oude man.

'Luister. Lloyd is hier niet,' snauwde ik. Toen zette ik een wat mildere toon op, want die arme Davey zat helemaal te trillen. Hij klampte zich vast aan die geknakte tak, die hem niet lang meer zou houden.

'Ik kan je wel helpen. Als je wilt,' voegde ik er nog gauw aan toe. 'Ik ben Heather.'

'Heffer.' Davey veegde met de rug van zijn hand zijn snotneus af, en toen klonk er een enorme klap. Hij viel omlaag, omlaag... in mijn gestrekte armen, die ik al voor hem had gespreid.

'Niks aan de hand, ik heb je vast.'

Ik zakte half in elkaar onder zijn spartelende gewicht en samen rolden we achterover in het gras. Toen hij daarnet zo hoog in de boom zat had hij zo licht als een veertje geleken, maar hij was heel log en ik werd bijna verpletterd.

'O! Goddank!' Juffie Clara kwam met open armen aangestormd over het gras, met wapperend schort en losse schoenveters. 'Davey! Heather! Davey!'

Ik wilde niet wachten op haar verstikkende kus en wat ze misschien nog meer in petto had, dus ik vloog overeind en ging ervandoor, door de bosjes en het dichte onkruid naar de laan met de bomen die bij het huis vandaan liep.

'Ik zie jullie straks wel!' riep ik over mijn schouder.

'Op tijd voor het eten!' was het laatste wat ik hoorde voordat juffie Clara haar aandacht helemaal op Davey richtte.

Over het terrein dwalen was nooit toegestaan in de andere tehuizen waar ik had gewoond, en ik kon nog steeds haast niet geloven dat hier niemand achter me aan kwam om me terug te halen. Maar dat gebeurde dus niet. Op mijn eerste avond had ik Arlene ernaar gevraagd. Ze had even minachtend gesnoeven en gezegd: 'Hoe ver we ook wegdwalen van hier, we vallen nogal op, hè? Er hoeft maar iets te gebeuren of de politie sleurt je terug voordat je "hé, wacht even" kunt zeggen!'

Hoe dieper ik het struikgewas in liep, hoe vager de geluiden van Fabelhuis werden, maar ik rook nog wel de zoete geuren van de zomerbloeiërs in de plantenbakken.

Eindelijk kon ik mezelf weer horen nadenken. Eindelijk... was ik weg van dat alles. Ik ademde zo diep in als ik kon, ik voelde mijn binnenste opengaan, en bij het uitblazen kriebelde het briesje in mijn neusgaten. Ik baande mijn eigen weg door het ruwe struikgewas en het lange gras.

Gistermiddag hadden we een les 'Moeder Natuur' gehad van mevrouw Isolde. Ze had ons laten zien dat je van brandnetels thee kon trekken en hoe je een schaafwond kon afdekken met veldzuring. Volgens haar hadden de bomen, bloemen en planten een eigen unieke toverkracht; ze vertelde dat bomen voor elkaar zorgden, elkaar de ruimte gaven, en ze zei dat wij hetzelfde zouden moeten doen. Het was een beetje gek, eerlijk gezegd. Een paar keer viel ze halverwege een zin stil, met een wazige blik in haar ogen. Maar nu, op deze plek, kwamen alle interessante dingen die ze had verteld ineens terug. Ze had een gekke kijk op de wereld die mij wel aanstond.

Hoewel het juni was, was de zon niet te zien: de dichte bladeren aan de takken schermde de hemel af. Huiverend wreef ik over mijn armen. Ik beende langs de struiken en er schoten een paar grijze eekhoorns weg.

Ik wist dat Fabelhuis heel veel eigen grond had. Ik was pas

één keer in het kantoor van mevrouw Isolde geweest, voor een welkomstwoordje toen ik pas was aangekomen, maar ik had de grote geïllustreerde kaarten aan de muur gezien, vol kronkel-paadjes, dichte bossen en lanen die door woest heidegebied he-
lemaal tot aan de zee liepen. Laatst had ik een pad gevolgd dat uitkwam bij een meer, maar vandaag wilde ik zeelucht in mijn neus.

Een weidse vlakke strekte zich uit; overal paarse heideplan-
ten, afgewisseld met limoengroene varens en gele gaspeldoorn.

De zon stond nu hoog en warm aan de hemel. Lopen werd zwaar, al hielp het dat ik wandelschoenen aanhad. Het rotsachtige pad liep licht omhoog vanaf de hei en al gauw voelde ik gloeiende vonkjes door mijn kuitten schieten. Ik kreeg ook steken in mijn zij, en ik bleef staan in de hoop dat de pijn zou wegtrekken. De volgende keer moest ik me beter voorbereiden en iets te drinken meenemen.

Maar ik was niet van plan om terug te gaan, dus ging ik de heuveltop over. Voor me stond een boom met kale takken, en even later, iets verderop, de grootste, raarste hoop stenen en keien die ik ooit had gezien. Mevrouw Isolde had het daar gisteren over gehad, het was een *cairn*. Ze sprak het uit als 'kèèèrn', het was een Schots woord van heel lang geleden. En ze vertelde dat niemand wist wie al die stenen op elkaar had kunnen stapelen, of waarom dat was gedaan. Maar er moest een reden voor zijn geweest. De stenen waren groter dan ik en vormden een ruwe, robuuste zuil. Ik snapte niet hoe ze op elkaar konden blijven liggen, maar de cairn stond stevig en leek onverwoestbaar. Het uitzicht strekte zich eindeloos uit. Aan één kant was de open heidevlakte, en vlakbij aan de andere kant een klif die uitkeek over een wilde, schuimende zee.

Toen ik de gigantische hoop stenen dichterbij naderde, gebeurde er iets heel gek. De drukke stemmen in mijn hoofd, die

nooit ophielden en steeds zeiden dat ik nooit goed genoeg zou zijn, dat niemand me ooit zou willen, dat ik dom was, die einde-loze fanfare viel haperend stil. De vogels zwegen. Alles werd gedempt. ‘Doe eens rustig,’ zeiden de mensen tegen me als ik weer eens opvliegend was, zoals vaak gebeurde, omdat er nu eenmaal veel was om woest over te worden. Bij rust voelde ik me niet op mijn gemak, ik was het niet gewend om me veilig te voelen, en toch trok opeens met een huivering het gevoel door me heen dat ik beschermd werd, bijna als een fluistering. *Wij houden je vast.*

Toen ik dichter naar de cairn toe liep, kreeg ik een suizende kriebel in mijn maag, zoals wanneer je met losse handen een steile helling af fietst. Je voelt je vrij maar ook losgeslagen, vooral als je er ook bij schreeuwt.

Bij de stenen aangekomen streek ik er met mijn vingertoppen over, en ik raakte ze een voor een aan om contact te maken. Terwijl ik langs die hoge zuil omhoogkeek, vroeg ik me af waarom en wie en wanneer. Het voelde alsof ik vanbinnen gloeide, alsof er lichtjes in me flikkerden.

Sommige randen waren glad en koel, andere grillig. Ik voelde me een beetje slaperig, versuft. Als een dikke kat in de zon: vol en tevreden tegelijk.

De wind zwiepte en ruiste door de doornstruiken, en plotseling hoorde ik gerommel... uit de stenen? Het klonk alsof de buik van de wereld knorde onder de aarde, en ik trok snel mijn vingers terug. Ze tintelden warm. Wat was er gebeurd? Had ik iets gedaan?

Mijn maag verkrampde alsof er iets ging gebeuren. De lucht zelf gonsde nu, elektrisch geladen, gespannen. De opwindning kroop, met ook een vleugje angst, langs mijn afwachtend uitgestoken armen, gevolgd door kippenvel.

Toen: knappende twijggjes en brekende takken.